

KOLLÉGIUM

S Z A K M A I - M Ó D S Z E R T A N I , I N F O R M Á C I Ó S F O L Y Ó I R A T

Kiadja a Kollégiumi Szövetség

Alapította a Kollégiumokért Sajtóalapítvány

A TARTALOMBÓL:

- **INTERJÚ SZILÁGYINÉ SZEMKEŐ JUDITTAL,
AZ OM KÖZIGAZGATÁSI ÁLLAMTITKÁRÁVAL**
- **KARDOS LÁSZLÓ EMLÉKÉREM
ALAPÍTÁSA**
- **A PEST MEGYEI KOLLÉGIUMVEZETŐK
TALÁLKOZÓJA**
- **A KOLLÉGIUMI FOGLALKOZÁSOKRÓL**

X. évfolyam 2000. január

1

Dráva Völgye Középiskola Kollégiuma, Barcs

**BARCSI
KOLLÉGIUM**

**KÖZÉPRIGÓCI
KOLLÉGIUM**

Bemutatkozunk

Dráva Völgye Középiskola Kollégiuma, Barcs

Somogy megye déli részén, a hatos főút végső pontján, Kaposvártól és Pécestől kb. 70 km-re, a Dráva folyó partján fekszik. 13000 lakost számlál.

Iskolánk, a Dráva Völgye Középiskola 32 éve működik. 1971 óta országos beiskolázású. Az intézményben 540 tanuló szerezhet különböző szakmákban technikai végzettséget. A jelenleg oktatott szakmák: kereskedelem-marketing, erdész, környezetvédő-vízgazdálkodó, mezőgazdasági. A szakmai képzés mellett működik az intézményben egy hatosztályos gimnáziumi tagozat is. Az iskolában nyelvi képzés folyik, német, angol és francia nyelvből tehetnek középfokú nyelvvizsgát tanulóink.

KOLLÉGIUMAINK

Kollégiumunk két, egymástól 8 kilométerre lévő épületben működik. A középrigóci kollégium a nagyobb múltú. Az épület egykoron Széchényi Ferenc gróf tulajdonában állt. 1929-ben építette a család somogyi uradalmi birtokainak részeként. A család rendszeresen megfordult a kastélyban, egészen a második világháború kitöréséig. A háború alatt az épület hadikórházként üzemelt. A család végérvényesen 1944. október 17-én hagyta el birtokát, vagyis Horthy Miklós lemondatása, ill. a nyilas hatalomátvételt követő napon. A háborút követő években az épület gazdátlanul állt, pontosabban volt gazdája, de ő inkább az értékek

„eltüntetésén” fáradozott. Az épület állapota nagyon leromlott. Az '50-es évek végén erősödött az igény arra, hogy az épületet rendbe kellene hozni. Az elhatározást tett követte. 1959. szeptember 1-én a felújított kastélyépületben megindulhatott az erdőgazdasági szakmunkásképzés. Az akkori létszám 82 fő volt, az igazgatója Ott György erdőmérnök. Az első években azaz 1963. szeptember 1-ig csak az első évfolyamosok képzése történt az iskolában. A tanulók a második évfolyamot Sárváron, az ottani Erdőgazdasági Szakmunkásképző Iskolában végezték, és ott tettek szakmunkásvizsgát is. A középrigóci iskolában első évfolyamok tanévenként 3 hónapos elméleti képzést kaptak, majd ezt követte az üzemi gyakorlat. Így évente három turnusban fogadták az elsős osztályokat.

1963. szeptember 1-től átszervezték a képzést, az elméleti oktatás időtartamát hat hónapra emelték, így egyidejűleg két első osztály indulhatott. Az osztályok fél évig elméletet, fél évig gyakorlati képzést végeztek. A szakmai oktatás színvonala emelkedett, két gyakorlati oktatási bázis is kiépült. A gyakorlati oktatás 1964 szeptemberétől indult meg. Ez a megoldás ugyan jelentős fejlődést eredményezett, de a tanulók fél évre kiestek az iskola irányító, nevelő tevékenysége alól. Nagyarányú építkezések kezdődtek. 1964 és 1970 között épültek a tanműhelyek, tantermek, szolgálati lakások, ebédlő, sportpályák.

1969. szeptember 1-től a kétéves képzést háromévesre emelték. A kollégium ekkorra már inkább a lakóhely szerepét töltötte be, hiszen a megépült termekben folyhatott az oktatás. Az iskola a '70-es években érte el a csúcsot, amikor a tanulók számos szakmunkásversenyt nyertek meg.

1978. szeptember 1-vel szűnt meg a rigóci szakmunkásképző. Ekkor vonták közös igazgatás alá a barcsi iskolával. Egy teljesen új iskola indult: Dráva Völgye Középiskola. Ettől kezdve az egykori kastélyépület kollégiumként szolgál. Utolsó jelentősebb felújítása 1988-ban történt. A kollégium 150 fiútanuló otthona, 6-8-10 ágyas szobákkal. 1999 szeptemberében 130 tanuló nyert felvételt.

A barcsi kollégium jóval kisebb múlttal bír, mivel 1971-ben hozták létre 78 tanuló részére. Az épület egybe tartozott a mai iskolai épülettel. Rekordidő alatt, 1971. július 2-a és augusztus 28-a között épült fel. Minderre azért került sor, mert ekkor kezdődött meg a gimnázium fokozatos átalakítása szakközépiskolává. Az intézmény 1982-től kapta meg a kollégiumi rangot. Az épületet 200 főre tervezték, jelenleg 282 férőhely van. A létszámnövekedés miatt az eredetileg 4 ágyas szobákat emeletes ágyak révén hatágyassá bővítették. Az épületben jelenleg 80 leány és 120 fiú lakik.

Muladi Tamás

Kollégium

AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM
TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT

- ☐ **Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából**
- ☐ **Felelős kiadó: Horváth István** ☐ **Főszerkesztő: Benda János** ☐ **Alapító főszerkesztő: Dr. Benedek István**
- ☐ **Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Tel.: 27/ 317 - 069 (Diákoldal); Gulyás Béla, Tel.: 78/ 462 - 035 (Zöld-oldal); Takács Ernő, Tel.: 34/487 - 081 (Szakmai érdekvédelem); Dr.Csépe György, Tel.: 37/ 318 - 138 (KSZ hírek, megyei információk)**
- ☐ **Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/376 - 042; Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412 - 813** ☐ **Előfizethető a kiadó címén: 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax:(1) 352-9601**
- E-mail : kollegiumiszovetseg@mail.matav.hu** ☐ **Honlap: www.kollegiumiszovetseg.matav.hu** **Példányszám: 1500**

Beszélgetés Dr. Halupa Béla nyugalmazott egyetemi docenssel, egykori orosházi népi kollégistával

Hogyan, milyen körülmények között és hol lettél népi kollégista?

Nagyon szegények voltunk. Ma már ez nagyon nehezen fogható fel akkori tartalommal. Apám napszámos volt. Öten voltunk testvérek. Munkát nehezen kapott. Orosházán az "emberpiacon" gyakori "árus" volt. Munkaerejét árulta. Jöttek a gazdag emberek, akiknek szüksége volt munkát vállaló emberekre.

Válogattak! Volt kínálat bőven, ennek következtében alacsony a bér. Sokat éhezünk. Télen fáztunk, nyáron mi, gyerekek kanásznak szegődtünk gazdag parasztokhoz. 1936-ban, nyolc évesen voltam először cseléd, havi 5 pengőért. (1 kg cukor 1 pengő volt.) Június 1-jétől október 1-jéig szólt a "szerződés". Elemi iskolai éveim alatt egyszer sem voltam évnyitón és évzárón. Apám megbeszélte az iskola igazgatójával, aki megértve családunk szorult helyzetét, engedélyezte.

Pedig szerettem iskolába járni, jól tanultam. A nyolcadik elvégzése után szerettem volna továbbtanulni, ami szüleim számára olyannak tűnt, mintha a nap fordítva kelne és nyugodna. Segítségemre sietett egy tanító házaspár. Ők tanítottak az elemi iskolában. Kis munka ellenében ingyen felkészítettek a különbözeti vizsgára. Így jutottam be az orosházi Polgári Iskola III. osztályába. Ekkor már határozott célom volt, hogy tanító legyek.

A Polgári Iskola elvégzése után, 1945 őszén felvettek a kiskunfélegyházi Állami Tanítóképző Intézetbe. Ezt a távolságot havonként - kéthavonként gyalog tettem meg, hátizsákomban a liszt, a zsír stb. fejadagommal. Egy orosházi ismerősöm rokona ingyen szállást adott:

egy furnérlemezből készült bódében. Itt laktam az 1945/46-os tanévben. Kemény hidegben, sokat éhezve, majdnem tisztálkodási lehetőség nélkül. Nem tudom, hogyan éltem túl azt a telet. Mégis hálás vagyok ennek az embernek, aki szintén szűkösen élt családjával, hogy szállást adott és elvégezhettem az első évet.

1946-ban már nem ajánlotta fel előző évi szállásadóm a kunyhóját. Albérletbe mentem 100 Ft havi bérért. Nyáron dolgoztam. A kenyérfejadagom megvolt és volt 300 forintom. 100 Ft-ot tanszerekre költöttem, maradt 200 Ft-om szeptember és októberre, de mi lesz utána. Fogalmam sem volt. A szállásdíjat előre kellett fizetnem. Novemberre nem tudtam fizetni. Felmondtak. Nagyon el voltam keseredve. Ma sem szégyellem, sokat sírtam, nagyon egyedül voltam. (Édesanyám még 1943-ban nyáron meghalt. Apám nem tudott segíteni, sőt 1945 augusztusában, amikor felvételt nyertem a Tanítóképzőbe, közölte velem: vagy elmegyek cselédnek (ez 1945-ben nálunk még természetes volt) vagy fel is út, le is út.)

Nem volt hová mennem, de feladni sem akartam. Egyik nap, szünetben odajön hozzám az egyik osztálytársam. Kérdezi, mi bajom van? Mondom neki, sajnos abba kell hagynom a tanulást, mert egy hét múlva nincs szállásom, nincs pénzem. Sose bánkódj - mondja. Most alakult meg a kiskunfélegyházi "Móra Ferenc" Népi Kollégium, kérd a felvételeidet. Biztosan felvesznek - jó tanuló vagy, szegény, nincstelen szülők gyereke, köztünk a helyed. Elmentem, felvettek 1946. november 1-jén. Kimondhatatlanul boldog voltam. Ha nincs Népi Kollégium, nem

tudtam volna tanulni, érettségizni, majd egyetemre menni.

Tudom, hogy az egykori népi kollégisták sok emléket őriznek a félévszázaddal korábbi, népi kollégista korukból. Említsél meg ezekből néhány jellemző és fontosnak tartott élményt, eseményt.

Rangsorolni nagyon nehéz ezeket az élményeket. Képzeld el, egy nagyon nyomorúságos életből egy olyan közösségbe kerülsz, ahol végre gondjaid megoldásában segítőkre találsz. Adva van egy viszonylag jó állapotban lévő épület, de üres. Pontosan nem tudom, de úgy 30-40 fővel alakult ez a kollégium. Azonban nincs ágy, és néhány szék és asztal kivételével semmi.

Nyakunkba vettük a várost, bekopogtattunk ismeretlenül házakhoz, elmondtuk, kik vagyunk, és nincs semmink. Volt, aki szalmazsákot adott, mások széket, asztalt, elhasznált, öreg szekrényt. Nagy szó volt akkor a tüzelő. A kollégiumnak sem volt. A félegyháziak ebben is segítettek. Ki 50 kg-ot, ki 1q-át. Az összeverbuválódott közösség megteremtette a 46-os tanév kollégiumi életéhez a minimumot. Ne hidd, hogy könnyű volt, de az egymás iránti törődés, az összefogás ereje ekkor tudatosult bennem.

Még egy adalék Szokás volt akkor a falujárás. Ebbe mi is bekapcsolódtunk. Érdeklődtünk olyan családok iránt, ahol a családfő elesett a háborúban vagy hadifogoly volt. Vasárnaponként elmentünk és a ház, a tanya körüli munkákban segítünk. Itt aztán volt kapálás, favágás, istálló rendbe hozás, takarítás stb. Ez nekem olyan felemelő, jó érzés volt, amikor láttam a hálás, meg-

hatódott embereket, akiken tehetőségünkhöz, lehetőségünkhöz képest segíteni tudtunk.

Rám nagy hatással volt az is, ami jellemző volt a népi kollégiumokra általában. Eszmélesem óta szerettem énekelni, amit az idősektől hallottam, majd iskolánkban nagyon sok szép dalt tanultuk tanítóinktól. Azok a csodálatos esték a kollégiumban, amikor népdalokat énekeltünk egy életre elkísértek. Majd a néptánc, a színjátszás tették hangulatossá estéinket.

A kollégiumtól kaptál-e és melyek azok a fogódzkodók, amelyekre az elmúlt évtizedekben támaszkodhattál?

Fogódzkodó! Nehezen tudok én erre egy-egy konkrétummal válaszolni. Nekem a gyerekkorom is már olyan volt, hogy mindenért keményen és tisztességgel meg kellett dolgoznom. A kollégium szelleme, közössége ezt erősítette.

Igazgatónk mindig azt hangsúlyozta: Onnan tudják, hogy népi kollégista vagy, mert az órákra becsülettel felkészülsz, társaidnak, különösen a rászorulóknak segítesz, tanáraiddal tisztelettudó és őszinte vagy, más eredményével, mint sajátoddal soha ne dicsekedj. Ezek és ezekhez hasonló tanácsai nekem nem hangzottak frázisként. Utamon ezek elkísértek. Egyetemi oktatóként e szellemben igyekeztem dolgozni. Úgy érzem sikerrel.

Voltak-e olyan események, élményeid a kollégiumodban, amelyről szívesen lemondnál volna és mik voltak ezek?

Ez nagyon nehéz kérdés. Összességében a mi kollégiumunk nagyon jó közösséget alkotott. Most több mint 50 év távlatából, az idő sokat szépít. Nem könnyű már ilyenkor mérlegre tenni akkori mivoltunkat. Biztosan vannak olyan dolgok, amiket ma másként csinálnánk, de ez a természetes. Az akkori

körülmények sok mindenben mások voltak. Egy viláégés után voltunk. Egy feudál-kapitalista korszak után. Sok-sok megaláztatás, nyomorúság után őszintén hittünk egy igazságosabb társadalomban. Nem lelkesedtünk a volt uralkodó osztályért, sőt örültünk, hogy vége a sok szenvedésnek, éhezésnek, sok-sok nincstelen parasztember födelet kapott. Büszkén énekeltük, hogy "... Legyen kéréses annak is a tenyere, aki miatt nincs a népnek kenyere". És őszintén vállaltuk is a dolgozzon mindenki és munkája után éljen. Szélsőséges eseményekben a mi kollégiumunk nem vett részt, de nem is kívánták sem a város, sem a párt akkori vezetői.

A népi kollégiumok rendszerének megszüntetése után hová kerültél, hogyan folytatódott életed, pályafutásod?

Nekem a népi kollégiumok feloszlatása olyan lelki megrázkódtatás volt, amelyet máig nem hevertem ki. Ennek negatív hatása végig kísért az elmúlt 50 esztendő. Erről sokat írtak és beszéltek már mások.

1949-ben felvételiztem a Közgazdaságtudományi Egyetemre. (A Tanítóképző Intézetet 49-ben megszüntették és a mi évfolyamunk már nem képesíthető.) Az egyetem elvégzése után az Agrártudományi Egyetemre kerültem. Tanársegéd lettem a Politikai Gazdaságtan Tanszéken. 1990. január 1-jén egyetemi docensként mentem nyugdíjba.

Hogyan alakult az elmúlt félévszázadban életed, mivel foglalkoztál, mik voltak a legfontosabb eredményeid, esetleg kudarcaid?

1952-ben harmadéves koromban nősültem. Feleségem szintén közgazdász, ő 1955-ben végzett. Nem volt könnyű az életünk. Lakásunk nem volt. A diákközhelyen kaptunk egy 4x2m-es "szobát". 1957-ben

Egyetemünk Rektora felkért az Egyetem Gépész kari Kollégiumának megszervezésével és megbízott a nevelőtanári funkció ellátására másodállásban. 1958-ban átalakították ki számunkra egy 32 m²-es lakást.

Ezek az évek sok örömet szereztek nekem. Bár a népi kollégiumi miliőt megteremteni nem lehetett, de az ifjúsági önkormányzatot létrehoztuk és a lehetőségeken belül, igyekeztünk hatáskört is adni, azt szélesíteni. Ez sok munkával járt, de az eredmény kevésbé elégitett ki. Ez nem volt igazi kollégium. Nem rajtunk múlt.

Tudom, a Közgazdasági Egyetem népi táncsoportjának aktív tagja voltál, erről mondanál néhány szót?

Valóban életem egyik legfontosabb tényezője volt a népi tánc. A kollégiumba kerülésem után már Kiskunfélegyháza helyi táncsoport tagja lettem, a Közgazdasági Egyetemen tovább folytattam, itt választottam feleséget és 1965-ig táncoltam, tanítottam és az eredeti népi táncokat gyűjtöttem. Az egész országot bejártuk a csoporttal, külföldön is jártunk, sok elismerést kaptunk, a szocialista kultúráért kitüntetést is megkaptam ebbéli tevékenységemért. Fiatalságom legszebb emlékei közé tartozik a népi táncjal kapcsolatos tevékenységem.

Ifjúságodról, kollégiumi tapasztalataidról mit tudnál még mondani a mai kollégistáknak tanulságul, okulásul?

Csak azt tudom mondani, ami nekem fontos volt, és amit már elmondtam. Azt hiszen, a mostani kollégisták is azonosulni tudnak velem: soha ne felejtsek el azt, hogy honnan jöttek, de a legfontosabb az, hová mennek. (Illyés Gyula után szabadon)

dr. Tatai Zoltán

Bemutatjuk a Tessedik Sámuel Díjasokat

Szabó Istvánné

Szabó Istvánné az egri József Attila Középiskolai Leánykollégium igazgatónöje elsők között vette át a Tessedik Sámuel Díjat. Egri család gyermeke, iskolai tanulmányait is itt végezte. Harmincöt éve az egri Tanárképző Főiskolán vette át magyar-oros- ének szakos diplomáját. Friss diplomásként az egri József Attila Középiskolai Leánykollégiumban kapott nevelőtanári állást. Ez meghatározta további életútját. Egyesek számára furcsa, de ő azóta is első munkahelyén dolgozik, 1991-től mint a kollégium igazgatója. Nevelőtanárként hosszú éveken át 50-60 fős csoportját kiváló pedagógiai érzékkel vezette. Elve „a szigorú szeretet a legjobb nevelő” és a szó, a beszélgetés a legjobb nevelési módszer. Nevelésének eredményességét bizonyítja az a sok-sok tanítvány, akik évek, évtizedek után is személyesen, vagy levél-

ben fölkeresik, hogy köszönetet mondjanak neki a törődésért, gondoskodásért, amit értük tett.

A kollégium igazgatójaként a nyitottságot hozta a jelenleg 300 fős kollégium életébe. Kiemelten fontos számára a kulturális értékek terjesztése úgy a kollégiumon belül, mint a város kulturális intézményeivel való kapcsolat révén.

Az új helyre költözés új épületszárnyal való bővülés új feladatot, új kihívást jelentett számára. A kollégium működéséhez vállalkozási tevékenységet is kell folytatni a napi rendszeres munka mellett. Ezt úgy végzi, hogy a kollégisták ne érezzék a sok problémát, csak azt, hogy az igazgatónőnek mindig van ideje a velük való beszélgetésre, gondjaik meghallgatására, legyen az délelőtt, vagy esetleg este 9 óra.

Az intézmény vezetése mellett - megalakulásától - odaadóan segíti a Kollégiumi Szövetség munkáját, jelenleg, mint a Szövetség megyei elnöke. Több mint három évtizedes kollégiumi tapasztalatát szakértőként is kamatoztatja.

A kollégium nevelőtestülete és dolgozói, a kollégium régi és jelenlegi diákjai szívből örültek a kitüntetésének és köszönik a Kollégiumi Szövetségnek a javaslatot és a támogatást, hogy Szabó Istvánné eddigi kiemelkedő szakmai munkáját Tessedik Sámuel Díjjal ismerték el.

Krakkó Endréné ig.helyettes

A Kollégiumi Szövetség ez úton is gratulál Szabó Istvánné kolléganőnek a Tessedik Sámuel Díj átvétele alkalmából.

Középpontban a minőség AZ ÉRTÉKELÉS

Az értékelés az intézmény, a fenntartó és a központi oktatásirányítás jóváhagyott dokumentumaiban megfogalmazott szakmai célkitűzéseket veti össze tényleges működés eredményeivel. Az értékelés szempontrendszere az érintettek bevonásával válik szakmailag legitimé.

Az értékelés hazai rendszere már ma is többszintű, és ez a jövőben is megőrzendő érték. A közoktatási intézmények működésének értékelésekor négy szintet indokolt elhatárolni.

Az *állami szintű* értékelés már ma is a stratégiai kérdéseket és az ország egészére vonatkozó eredményességi mutatókat vizsgálja (pl. egy-egy tanulói korcsoport természettudományos vagy más irányú felkészültsége egy hosszabb időszak összehasonlításban). E körben elsősorban az IEA és Monitor-típusú, a tanulói teljesítmények tudás és kompetencia-alapú mérését, vizsgálatát, illetve az érettségihez és alpműveltségi vizsgához szükséges tájékoztató, szintmeghatározó értékelések folyamatosságát és nyilvánosságát kell fejleszteni. Haladéktalanul el kell kezdenünk a már rendelkezésre álló adattömeg szakszerű értelmezési alternatíváinak (pl. romló tanulói teljesítmények árnyalt magyarázatai) nyilvános megjelenítését és országos megvitatását. Biztosítani kell az

intézmények rendelkezésére bocsátott tantervi programok, programcsomagok, a tankönyvek és taneszközök, a közoktatást szolgáló fejlesztések, valamint a pedagógusképzés és pedagógus-továbbképzés akkreditálását, illetve a későbbiekben a beválási és hatékonysági vizsgálatok lefolytatását.

A *regionális szintű* értékelés fontossága vitathatatlan. Megfelelő szakmai háttér és támogatás biztosításával a megyénél nagyobb régiók értékelési "felfuttatása" jelentheti a kitörési pontot a megye és a megyei jogú város közötti együttműködés érdekében. A szakképzés területén a regionális szakképzési kínálat értékelése és tervezése során már elindult ez a gondolkodás.

Az *önkormányzati/fenntartói szintű* értékelés terén – amely a nevelési, oktatási intézmények mellett kiterjed a fenntartókra is – a helyi szereplők kezdeményezésére már elindultak kedvező folyamatok. Itt a problémát elsősorban a központilag kidolgozott *standard*-ok, valamint az értékelést végzők szakmai akkreditációjának hiánya jelenti. Az e munkába már bekapcsolódott szakmai szolgáltatók méretgazdaságossági és jogi problémákat is tapasztaltak tevékenységük során. A magánemberként vagy alkalmi társulatként dolgozó közoktatási szakértők

ugyanis sok esetben nem képesek nagyobb települések oktatási rendszerének komplex értékelésére, ugyanakkor a szakmai szolgáltató intézmények (pl. Megyei Pedagógiai Intézetek, kutatóintézetek, stb.) és piaci cégek megjelenése ezen a területen csak korlátozottan lehetséges. Oly módon kell őket bevonnunk, hogy munkájuk koordinálása és színvonalának ellenőrzése – a központilag megfogalmazott elvek alapján - az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont hatáskörébe tartozzék.

Az *intézményi szintű* értékelés területén elsősorban a közoktatási szakértők munkájára kell építenünk, ehhez azonban szükséges tevékenységük professzionizálása. Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont feladata az ehhez szükséges feltételek biztosítása. Az intézményi szinten zajló értékelő tevékenység kiterjed a pedagógiai munka folyamatának és eredményességének értékelésére, a tanulói teljesítmények, illetve a pedagógusok munkájának vizsgálatára, az óvodai, iskolai munka, illetve a szakképzés feltételrendszerének alakulására, valamint annak értékelésére, hogy milyen az óvoda, iskola képe a helyi társadalom szemében, mennyire képes megfelelni a helyi szükségleteknek és elvárásoknak. Ez biztosítja azt a visszacsatolást, amely lehetőséget ad a korrekcióra, a minőség javítására.

Oktatási Minisztérium

Interjú

Szilágyiné Szemkeő Judittal, az Oktatási Minisztérium Közigazgatási államtitkárával

Szilágyiné Szemkeő Judit államtitkár és Gulyás Béla szerkesztő

Tanulmányai során volt-e kollégista?

Nem voltam, mert én budapesti vagyok. Az egyetem befejezése után viszont külföldön 5 hónapig ösztöndíjasként kollégiumban laktam, de ez nem hasonlítható a középiskolai diákkotthonokhoz.

Hová járt középiskolába?

A Trefort - akkor Ságvári Endre - Gyakorló Iskolába jártam.

Volt-e kedvenc tantárgya?

Igen. Különösen a matematikával foglalkoztam szívesen. A matematikai lapokban könnyen meg lehet találni a nevem a régi évfjártatokban. Ennek köszönhetően a központi szakkörbe is bekerültem II. gimnazista koromtól. Nagyon kedveltem még a történelmet és a biológiát.

Melyik tanárára emlékszik a legszívesebben?

Tanáraim döntő többsége nagy tudású ember volt, akik örömmel tanítottak, bizonyíték erre az is, hogy angolból úgy juttattak el a középfokú nyelvvizsgáig, hogy nem kellett külön órákra más tanárokhöz

járnom, humán osztályba járva matematikából eredményeket értem el.

Mi a véleménye a mai középiskolás generációról?

Az elmúlt időben sokat változott az ifjúság helyzete: - talán nehezebb lett, mert bizonytalan értékrend veszi őket körül. Az én generációmnál teljesen természetes volt, hogy a tanuláshoz van értelme, értéke. Ma ez nem ennyire természetes. A saját fiam példáján keresztül ezt érzékelttem is. Ő jó eszű gyerek, feleslegesnek tartotta, hogy otthon is tanuljon iskolai tananyagot. Azzal a módszerrel tanult, hogy az iskolában nagyon odafigyelt, de otthon bele sem nézett a könyvbe. Hetedik osztályban mellé ültettek egy gyereket - aki hat tantárgyból bukott - azzal a céllal, hogy javuljon. Ez a gyerek egész órán rendetlenkedett, amiből az következett, hogy a fiam sem tudott a tanárra odafigyelni. Rövid időn belül a gyermekem megértette velem, hogy ne izegjen, mozogjon összevissza, ne próbáljon beszélgetni velem, mert bizony ő miatta nem fog otthon egész délután tanulni. Kénytelen volt a gyerek befejezni a rendetlenkedést, kénytelen volt figyelni, aminek az lett az eredménye

- igaz a fiam is sokat segített neki - év végén nem bukott meg. Amiért ezt a példát elmondtam az a következő volt: a gyerek szülei jól menő zöldségesek voltak Budán, azt látta otthon, hogy a tanuláshoz semmi értelme és értéke nincs. Természetes volt számára, hogy minden anyagi igényét a szülők kielégítik, jövőjét is biztosítva látta a zöldséges üzletben. Számára az iskola, a tanulás szükséges rossz, időpocsékolás. Egyedüli jót látott benne, hogy az órán szórakoztatni tudja a társait és bosszantani a tanárt. Tudom, hogy az általam elmondott eset nem egyedi, szinte bárhol jelen van a mai magyar társadalomban. Talán az-az egyedi, hogy a fiam rá tudta venni padtársát arra, hogy figyeljen az órákon, és így automatikusan nőtt a gyerek tudása is.

Miért kezdett tanítani, miért foglalkozik az oktatás kérdéseivel?

Nem pedagógusként végeztem, de az egyetem elvégzése óta tanítottam, elsősorban a felsőoktatásban, és a felnőttképzésben. Az édesanyám is pedagógus, a férjem is és egyik lányom is tanít. A családomban hagyomány van a pedagógus pályára iránti vonzalomnak, elkötelezettségnek.

Jelentős összeg a kollégisták után járó állami normatíva, azonban ez mégsem fedezi a kollégiumok felújítását, fejlesztését. Ezen a területen, hogyan lehetne előre lépni?

Tudom, hogy ez az összeg a működtetési költségeket fedezi. Sajnos ebből felújításra, fejlesztésre egy öreg épület esetén nagyon kevés jut. A megoldást ezen a területen főleg abban látom, hogy a fenntartók komolyan veszik a területfejlesztési koncepciókat, és ebben a kollégiumok hatására a terület fejlesztésére.

Át kell értékelni ebben a koncep-

cióban a kollégiumok szerepét. Ma és a jövőben a diákok többségének gyakran nem azért van szüksége kollégiumra, mert nem tud otthonról bejárni az iskolába, a fő problémát a családi háttér - annak hiánya - okozza. Ha otthon jó helyen, biztonságban érzi magát a gyermek, akkor gyakran nem megy kollégiumba, inkább vállalja a napi egy-két órás utazást is. Ahol viszont állandóak a családi konfliktusok, ott a diák számára a tanuláshoz szükséges nyugodt feltételeket csak a kollégium tudja biztosítani, akkor is, ha helyben lakik.

A térség oktatáspolitikájában a kistérségek is érintettek kollégium ügyben. Ehhez természetesen a fenntartók részéről szemléletváltásra, együttműködési készségre van szükség. Addig nem lehet előre lépni, ameddig az egyik önkormányzat azt mondja a másiknak, hogy nem adok neked 5,-Ft-ot sem az én településemen lakó gyermek után, mert aki nálatok tanul, arra a gyerekekre ti kapjátok a normatívát. Meg kell érteni, hogy az oktatás területén olyan képzési formákat, olyan igényeket kell kielégíteni a városokban, amelyeknek a környező települések munkaerő utánpótlását, gazdasági fellendülését is eredményezniük kell. A területfejlesztési koncepcióknak éppen az a fő szerepük, hogy felméri a területen lévő lehetőségeket, igényeket és erre alapozva fejlesztik, vagy alakítják át oktatásukat. Példaként említeném,

hogy ha egy térségben lehetőség van - és a települési hagyományok is alátámasztják - hogy kőfaragók dolgozzanak egy vállalkozásban, és megélik, akkor érdemes ilyen irányú képzést folytatni. (Egyébként ennek a képzésnek csak nagyobb térség összefogása esetén van jövője.) A kistépüléstről ezt a szakmát választó gyerek be kell, hogy utazzon a városba naponta, vagy a kollégiumban kell laknia. Miután végez, visszamegy szülőfalujába, vállalkozóként, vagy munkavállalóként adójával, munkájával a saját települését segíti. Ezek figyelembe vételével lehet föltenni a kérdést, kinek állt érdekében a gyermek színvonalas képzése, kollégiumi ellátása. Érdemes tehát a Területfejlesztési Tanácsokkal ebben a kérdéskörben felvenni a kapcsolatot.

A fenntartó önkormányzatok nem szívesen beszélnek az eszköz és felszerelési jegyzék időarányos teljesítéséről, pedig az oktatás-nevelés színvonalát különösen a kollégiumok esetében jelentősen befolyásolná. Minőségbiztosításról beszél az oktatási kormányzat, de vajon ez magában foglalja-e a minőségi kollégiumi szolgáltatást? Véleményem szerint ebbe a lakhatási feltételek minősége is beletartozik.

A fenntartók való igaz, hogy nem szívesen foglalkoznak az eszköz és felszerelési jegyzékkel, de ez nemcsak a kollégium esetében van így. Az eszköz-felszerelési jegyzékben előírt feladatok teljesítésére jogsza-

bályok is felhívják a figyelmüket. A kollégiumi minőségbiztosítás kidolgozása még folyamatban van, a helyi végrehajtást az OKÉV segíti majd.

A lakhatási feltételek javítása területén javaslom, hogy a Szociális és Családvédelmi Minisztérium pályázatait is használják ki, ugyanis a kollégiumi ellátás a szociális törvényből is következik. A lakhatáshoz való jogot a közoktatási törvény ugyan kimondja, de a szociális törvény ez irányban talán erősebb. Az EU csatlakozáshoz kapcsolódóan az un. Szociális Alapok forrást jelenthetnek a szociális ellátás számára. A szociális alapok kezelésének felelőse az oktatási miniszter is, de első-helyi felelőse a szociális és családügyi miniszter. Az EU alapok felhasználása komoly elméleti ismereteket, felkészülést kíván, javaslom, hogy a kollégiumok vezetői is készüljenek a lehetséges felhasználásra. Jó lenne, ha egy ilyen sokirányú feladatot ellátó intézményt, mint a kollégium több oldalról finanszíroznának.

Összességében az a véleményem, hogy a kollégiumok fejlődése akkor lesz igazán kiegyensúlyozott, ha a térség közoktatás-fejlesztési és területfejlesztési koncepciójába mélyen beleágyazódik, s ebből adódóan minden érdekelt fél részt vesz a szakmailag megalapozott finanszírozásában.

Köszönöm a beszélgetést.

*Gulyás Béla
szerkesztő*

ÜNNEPI MEGEMLÉKEZÉS

1999. november 25-én a sárospataki Móricz Zsigmond Kollégium prózamondó- és képzőművészeti versennyel emlékezett meg névadójáról, az írófejedelem 120. születésnapja alkalmából. A rendezvénysorozatra öt kollégium és egy iskola nevezett be, melynek fő védnöke dr. Ódor Ferenc, a BAZ Megyei Közgyűlés elnöke volt.

Nagy Miklósné igazgatónő kö-

szöntőjében méltatta a közel 25 éves kollégium hagyományait. Emlékeztetett arra, hogy a „második otthon” falai között eltöltött középiskolai évek hivatottak arra is, hogy a kollégium diákjai majd megtalálják helyüket az életben, hiszen meghatározó jelentőségű az a tevékenység, amit a tanulók az intézményben végeznek. Ez pedig egy Móricz-i üzenetet hordoz magában, mely sze-

rint: a kudarcból is lehet tartógerendát csinálni, a nehézségeket le kell küzdeni, mindig kell tudni újrakezdeni.

A diákok a kiállításra érkezett 23 alkotásban és a közel két és fél órás, 20 prózamondó versengésében gyönyörködhetnek. A díjazott versenyzők - Galgovics Béláné, Jancsó Erzsébet és Kőszegi Bertalanné pedagógusokból álló szakmai zsűritől - értékes könyveket és ajándékutalványokat vehettek át.

*Gaál Antalné
nevelőtanár*

Alapító Levél

A Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség

Országos Választmányának mai döntése alapján

Kardos László

példaadó kollégiumi tevékenységére emlékezve

emlékérem

***alapítását határozta el a kollégiumpedagógia fejlesztésében,
gyakorlati megvalósításában kiemelkedő szerepet játszó,
kimagasló nevelő-oktató munkát végző pedagógusok kitüntetése céljából.***

Az elismerés - amelyből évente 3 db adományozható - az érem mellett díszoklevélből és pénzjutalomból áll.

Az érem 42 mm átmérőjű, 4 mm vastag bronzból készül, az első oldalán Kardos László portréja, alatta neve, születésének és halálának a dátuma (1918-1980), az érem szélén körben "Kollégiumi Szövetség" felírás szerepel, a másik oldalra a kitüntetett neve és az évszám kerül.

A díszoklevélen a "Kollégiumi Szövetség", alatta a "Kardos László emlékérem", a kitüntetett neve, "a kollégiumi nevelésben, oktatásban kifejtett eredményes munkájának elismeréséért" szövegek, a dátum és a Szövetség elnökének aláírása, körbélyegzője szerepelnek.

A pénzjutalom alapja a Szövetség költségvetésében évente meghatározott, valamint egyének és szervezetek e célt szolgáló befizetéseiből származó - elkülönített számlán kezelt - összeg.

Az alap első adományozója Kardos László özvegye, Pogány Mária.

***Az emlékérmeket a Szövetség elnöke adományozza,
az Ügyvivő Testület által felkért szakmai kuratórium javaslata alapján,
minden évben az Országos Választmány tavaszi ülésén.***

Az első átadásra 2000-ben kerül sor.

***A felterjesztést kollégiumi pedagógus közösségek kezdeményezhetik
minden évben december 15-ig, a kuratórium által kiadott adatlap szerint.***

***A felterjesztést a Szövetség területi elnökéhez kell benyújtani,
aki véleményezés után küldi meg a kuratóriumnak.***

Budapest, 1999. december 10.

Takács Ernő sk.
a Választmányi ülés elnöke

Horváth István sk.
KSZ elnök

***A felterjesztéshez szükséges nyomtatvány a KSZ megyei elnökétől igényelhető, akihez - ebben az évben kivétel-
sen - 2000. január 31-ig kell visszajuttatni a kitöltött dokumentumot.***

A kollégiumi foglalkozásokról

Az 1999. december 10-i választmányi ülésen a küldöttek közül többen felvetették, hogy nem egyértelmű a kollégiumi foglalkozások megtartásának szabályozása. A hozzászólásokban kifejtették, hogy jelentős számú intézményben nem megfelelően értelmezik, miért a pedagógiai programban kell meghatározni azokat a foglalkozásokat, amelyek a diákoknak **kötelező részt venni**, illetve melyik **közül kell választania**, vagy mire terjed ki a **választhatók** köre. A jelzésekből kiderült, hogy az intézmények többségében csak a kötelezőt ismerik.

Álláspontunk szerint az iskolai munkára történő felkészülés nem lehet választható, ezt tehát javasoljuk kötelezővé tenni. A kötelező megfogalmazás nem azt jelenti, hogy csak közösségben teljesíthető, mert a diákok figyelemre méltó része a tanulást egyénileg kívánja megoldani. Ugyancsak a tanulással kapcsolatban a kollégium jogosítványai közé tartozik, hogy a rászoruló számára a korrepetáción való részvételt kötelezővé tegye, vagy amelyet felajánl kötelezően választhatónak (kötelezően választandó elfoglaltság).

A szabadon választható körbe tartozik a tantárgyi szakkörökben (diákkörökben) – matematika szakkör, egyetemi, főiskolai előkészítő, képzőművészeti kör, színjátszó kör, stb. - való aktív részvétel.

A kollégiumi nevelés-oktatás bármely területén - az intézmény pedagógiai programjában meghatározottan – megállapítható a foglalkozásokon való részvétel jellege (kötelező, választandó, választható).

Az elhangzott vélemények alapján foglalkoznunk kell „a kire vonatkoztatva kötelező a kollégiumi foglalkozások óraszámára” gondolattal is.

Elterjedt felfogás, hogy a gyerekek iskolai elfoglaltsága után számukra a kollégiumi foglalkozások is kötelező elfoglaltságként értelmezendők.

A kollégiumi szakma másik sajátos gyakorlata, hogy a foglalkozási órák száma (24) a nevelőtanárok számára kötelező.

Mindkét felfogás alkalmas a törvény sajátos értelmezésére, amely a gyakorlat próbáján rendre megbukik.

Álláspontunk szerint a törvény értelmezésének lemerevítése, a kivitelezést nehezíti meg. Amennyiben diákjainkra akarjuk erőltetni a citált óraszámot, ők úgyis megtalálják – önvédelmi reflexeik segítségével – a megoldást. A nevelőtanárok kötelező 14 + 10 órás foglalkoztatása egyéb anomáliát vet fel, többek között a kötelező óraszám harmincas értékéhez képest hiátust jelez.

Olyan magyarázatot is kaptunk, hogy a fennmaradó munkaidőt ügyeleti elfoglaltsággal kell eltölteni. Természetesen ezzel a felfogással sem értünk egyet. A gyerekek felkészültségére, a lemaradásuk kiegyenlítésére, a tehetségük felismerésére és gondozására, a pályaválasztásuk elősegítésére, a szabadidejük tartalmas eltöltésére szervezett foglalkozások (nemcsak egy tanulócsoportból kerülhetnek ki a résztvevők) intézményenként más és más igényt hoznak a felszínre. A kollégiumban alkalmazott nevelőtanárok szakképzettségüknek megfelelően különböző óraszámokban vállalhatnak a diákok igényeire és felkészültségük gyarapítására szervezett foglalkozások megtartását (nemcsak az általuk vezetett tanulócsoportokból kerülhetnek ki a résztvevők). Emiatt általánosan nem lehet kimondani, hogy minden nevelőtanárnak 24 óra foglalkozást kell tartania. A tantestületekben akad olyan kolléga, aki heti 30 órában (túlórában esetleg még több órában) foglalkozásokat vezet, míg tanártársára 24-nél kevesebb jut.

Álláspontunk szerint a 14 + 10 óra - az érvényes törvényi szabályozás [közoktatási törvény] alkalmazásával - foglalkozási időt kollégiumi csoportra vetítve kell felhasználni!

1993. évi 79. törvény a közoktatásról

53. § (2) Tanórán kívüli foglalkozás

a) a napközis és tanulószobai foglalkozás;

b) a szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, énekhar, művészeti csoport [a továbbiakban a b) pont alattiak együtt: diákkör];

c) az iskolai sportkör;

d) a tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokságok, iskolák közötti versenyek, bajnokságok, diáknap.

(6) Az iskolában működő iskolai könyvtárnak lehetővé kell tennie, hogy szolgáltatásait a tanulók és a pedagógusok minden tanítási napon igénybe tudják venni.

(7) A kollégium a kollégiumba felvett és az externátusi elhelyezésben részesülő tanulók részére felzárkóztató, tehetségkibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő foglalkozásokat, továbbá a szabadidő eltöltését szolgáló a (2) bekezdés b) és d) pontjában felsorolt foglalkozásokat és a tanulóval való egyéni törődést biztosító foglalkozásokat szervez. A kollégiumi felkészítő foglalkozások szervezéséhez rendelkezésre álló időkeret nem lehet kevesebb - kollégiumi csoportonként - heti **tizennégy** óránál, a többi kollégiumi foglalkozásra rendelkezésre álló időkeret pedig - kollégiumi csoportonként - heti **tíz** óránál. A heti időkeret a kollégiumi feladatok, az egyes tanulócsoportok, tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosítható. A kollégiumi foglalkozásokat csoportos és egyéni foglalkozás keretében lehet megszervezni. Az egyéni foglalkozások szervezésénél az e törvény 52. §-a (10) bekezdésének b) pontjában és (11) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell.

52. § (10) Az egyéni foglalkozásra rendelkezésre álló órakeretet annyi órával kell csökkenteni, ahány egyéni foglalkozást szerveztek. Az időkeret az iskolán belül az egyes évfolyamok és tanítási hetek, a kötelező és nem kötelező, valamint a tanórán kívüli foglalkozások között szabadon átcsoportosítható.

(11) Az e törvény 120. §-ának (1) bekezdése alapján, vagy súlyos betegsége miatt magántanulónként tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként a kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozás megszervezésére rendelkezésre álló órakereten felül - átlag - heti tíz óra áll a rendelkezésre. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.

Takács Ernő

OKTATÁSSAL A KÖRNYEZETI KULTÚRÁÉRT

Régi bölcsesség, hogy a világ olyanná alakul, amilyenné az ifjúságot nevelik. Egyértelmű, hogy központi kormányzati környezetvédelmi programunk, illetve a KöM környezetvédelmi koncepciója is miért helyezi e témakört a legfontosabb folyamatos, állandó feladatok közé. A KGI, mint a tárca háttérintézményének újjászervezett struktúráján belül is ezért kapott a NeFTI (Nevelési, Fejlesztési és Tájékoztatási Intézet) kiemelt fontosságú feladatkört, munkáját a fent jelölt célok megvalósítására irányítva.

OKTATÁSI ÉS TOVÁBBKÉPZÉSI KÖZPONT

Az intézet három irodája közül az oktatási és Továbbképzési Központ 1974 óta végez iskolai és azon kívüli oktatási munkát, felnőttképzést és továbbképzést. Egyik legfontosabb feladatunk a szakoktatási, nevelési témakörök döntéselőkészítése, tananyagfejlesztés, vizsgáztatás és szaktanácsadás. Emellett számos hazai és nemzetközi konferenciát szervezünk. Az Intézet széleskörű tudományos megalapozottsággal dolgozza fel és közvetíti a legújabb szakmai eredményeket. Tevékenységi körünk igen széles skáláját illusztrálva, hadd említsek néhány konkrét példát.

Megtörtént például az Országos Képzési Jegyzékben közzétett 13 féle környezetvédelmi szakképesítés tartalmi meghatározása, a szakmai és vizsgakövetelmények kialakítása, az ismeretelemek részletes kimunkálása.

Több éves előkészítő munka eredményeként mintegy 15000 példányban jelentettük meg és juttattuk el a környezetvédelmi szakképzést végző iskolák részére azt a 15 kötetből álló és 13 témakört feldolgozó tankönyv-sorozatot, mely a környezetvédelmi képzés egységes szemléleti oktatását hivatott segíteni (ezekben az iskolákban a tanulóknak az 1500,-Ft-os tankönyvet nagy kedvezménnyel, 500,-Ft.-ért biztosítjuk). Közismert tudósok és egyetemi tanárok bevonásával megkezdttük azt a műhelymunkát is, melynek eredményeképpen a következő évben megjelenhet egy olyan általános környezetvédelmi ismereteket komplex módon megfogalmazó tan-

könyv melyet valamennyi felsőfokú oktatási intézmény hallgatójának a rendelkezésére kívánunk bocsátani.

Megindult a hétvévenként kötelezővé tett pedagógus továbbképzés rendszerébe illeszkedően különböző szakmai továbbképzési programok előkészítése és azok elfogadása, akkreditálása. Évente több alkalommal országos továbbképzést szervezünk a környezeti oktatásban részt vevő pedagógusoknak. Koordináljuk a Levegőszennyeződési Projektet, amely ez évben nyolcadszor került meghirdetésre, és amelynek keretében eddig több száz iskola sok ezer tanulója tevékenyen vett részt környezetünk állapotának megismerésében indikátor növények alkalmazásával, mérések és azok kiértékelése kapcsán.

Közreműködünk a Takarékoskodj! iskolai energiatakarékosági programban, amely második éve ösztönzi az iskolákat és a tanulókat arra, hogy figyelemmel kísérjék az iskolai és otthoni energiafelhasználást, javaslatokat tegyenek az energiatakarékoságra és ösztönözzenek a környezettudatos magatartás kialakítására.

Előkészületben van a már régen várt és a széleskörű olvasói igényeket kielégítő Környezetvédelmi Olvasókönyv kialakítása is. Az Oktatási Központ mindezeket túl piaci tevékenysége keretében tanfolyamok és szakmákhoz tartozó vizsgák szervezésével növeli anyagi bevételeit, saját fenntartására.

INFORMATIKAI IRODA

Intézetünk Informatikai Irodája rendszerfejlesztéssel, hálózati üzemeltetéssel foglalkozik és kezeli az adatbázisokat. Ellátja többek között a tárca és szervezetünk munkáját támogató szervezéssel és üzemeltetéssel összefüggő informatikai jellegű feladatokat, s részt vesz ágazati információ rendszerek tervezésében, működtetésében. Egyik kiemelt feladata a levegőtisztaság-védelmi és veszélyes hulladék országos adatbázisok kezelése. A jövőben itt épül ki a régi hiányt pótló Országos Környezetvédelmi Adatközpont, amely jól fogja szolgálni a nagyközönség szélesebb körű informáltságát is.

Ez az iroda felügyeli többek között a KGI szervezeti egységei közötti adatátviteli rendszereket és üzemelteti a belső strukturált számítógépes hálózatot.

INNOVÁCIÓS IRODA

Harmadik önálló egységünk az Innovációs Iroda, amely ellátja az állami környezetvédelmi kutatás-fejlesztés országos szintű összehangolására az országos környezetvédelmi kutatási-fejlesztési program keretében folyó koordinációs feladatokat.

Az iroda segíti a hazai környezet- és természetvédelem innovációs tevékenységét pályázati rendszerek lebonyolításával. Összesíti a hazai tárcaszintű és tárcán kívüli kutatások eredményeit, ezek hasznosulását segítő konferenciákat szervez.

Környezetvédelmi innovációs díjak, különdíjak odaítélésével segíti az ágazati tudományos munkát. Ellátja az e témakörben benyújtott pályázatok szervezési feladatait és szakmai értékelését. A fentiek túl többféle eszközzel is elősegíti az egyetemek és főiskolák környezet- és természetvédelmi kutatásait.

Az iroda saját feladatköre még a nemzetközi K+F tevékenységek elősegítése, koordinálása is. Ennek keretében külföldi és hazai szakemberek találkozóit szervezi, kialakítja ezekkel a kölcsönös információszolgáltatást, elősegíti a K+F eredmények hasznosítását, kiadványok szerkesztésével, megjelentetésével teszi teljesebbé ezt az együttműködést.

Eme tevékenységünknek csupán főbb irányát igyekeztem érzékeltetni, s hozzá kell tennem, az a törekvésünk a megváltozott, új piaci körülmények között, hogy a szakmai profilunknak megfelelő kereteken belül keressük az újat, ha kell bővítve tematikánkat.

Így tudunk még jobban megfelelni a KöM, és a környezet- és természetvédelmi szakma, valamint a társadalom által támasztott egyre fokozódó követelményeknek, s csak ily módon tudjuk megőrizni, illetve öregbíteni Intézetünk szakmában elismert, jó hírét.

Dr. Huber Miklós
a KGI-NeFTI igazgatója

A PEST MEGYEI KOLLÉGIUMVEZETŐK TALÁLKOZÓJA

A tanév őszi kollégiumvezetői értekezletének résztvevőit a váci Karacs Teréz Kollégium látta vendégül 1999. november 18-án.

A kollégium vezetősége kedvesen és figyelmesen fogadta a Pécelről, Biatorbágyról, Gödöllőről; összesen tizennégy Pest megyei kollégiumból érkező vezetőt, igazgatót. Az igazgatónő bemutatta intézetét, beszélt a gyerekek, felnőttek, kollégiumi életéről: örömeikről, programjaikról, gondjaikról, mely minden kollégiumhoz hasonló is, mégis mindenhol egyedi más. Kedves, máshol is jól használható ötlet, pl. a „zöld kártya” rendszert, mely kedvezményekre jogosítja náluk a kollégistát.

Az értekezleten a napirendi pontok megbeszélése dr. Endrődiné Hege-dűs Ágota, a KSZ megyei elnökének vezetésével történt. Beszél-tünk a kollégiumi alapprogramról – melynek tervezetét már ismertük – ami egyfajta határkő a kollégiumi pedagógia területén. Szó volt a sokat emlegetett kollégiumi minőségbiztosításról, a Kollégiumi Szövetség alapszabályának módosításáról - mely növelné a KSZ tevékenységének lehetőségeit -, továbbá a kollégiumi tanárok számára, a szakmai munka elismeréseként alapítandó Kardos László emlékéremről.

A megyei elnök ötletes ünneplési lehetőséget javasolt a megye kollégistái számára: 2000. május 3-án minden kollégiumban 15-től 21 óráig legyen egy tetszés szerint választott rendezvény; legyen ez

Kollégiumi Milleniumi Nap, melyhez, pl. Interneten csatlakozna más megyéből is bármelyik kollégium.

dr. Csapóné Fegyvári Zsuzsa, a nagykőrösi Toldi Kollégium vezetője egy Soros pályázaton meghirdetett személyiségfejlesztő tréningről tartott érdekes, és tanulságos véleménybeszámolót. A tréning különösen személyi összetétele miatt volt újszerű; a tréningcsoportokban együtt vett részt az adott kollégium vezetője, tanára és diákja. Egy csoportban 15 ember, az ország öt különböző kollégiumának három-három képviselője dolgozott együtt, adta véleményét, tapasztalatait kollégiumuk életéről.

A kollégium szakmailag önálló pedagógiai intézmény; a nevelőtanár sajátos helyzetben lévő rétege a pedagógusoknak. Az iskolában folyó nevelő-oktató tevékenységet segíti és egészíti ki a maga sajátos rendszerében. Ezek: a tevékenységrendszer, a feltételrendszer (személyi és tárgyi), valamint a kapcsolatrendszer (külső, belső).

Az ebéd utáni időt is együtt töltöttük, immár közvetlen és kötetlen beszélgetéssel, a délelőtti témákra való reflektálással.

Elgondolkodtató, hogy viszonylag kis területen - egy megyén belül is - mennyire eltérő az egységes oktatási törvény paragrafusainak értelmezése. Erre csak két példa a délutáni beszélgetésből.

A tanár- és gyereklétszám korrekciója: van kollégium, ahol a kollégiumvezető mellett öt nevelőtanár jut 120 gyerekre; vagy 43

gyerekre három tanár, s van, ahol 90 gyerek él, s rájuk két főállású s egy félállásban lévő nevelőtanár jut.

A vasárnapi ügyelet kifizetésének módja még tarkább: van, ahol – tekintettel a pihenőnapra – 100%-os túlóráként számolnak minden órát; van, ahol más a díjazás 24 óráig, s más éjjel után; s van kollégium, ahol a tanár 8 óra kedvezményt kap a vasárnapi 14 órás ügyeletért havonta.

Egymást kérdeztünk, felvilágosítottuk egy-egy paragrafus módosításáról, adtunk egymásnak eligazítást segítő telefonszámot, e-mail címet. Ebben az egymásra figyelő beszélgetésben elgondolkodtató volt a sok gond, de megnyugtatóan jó volt azt érezni, hogy nem marad magára magányos Don Quijote-ként ívva harcát a kollégiumban dolgozó tanár, vezető. Van jogi szakértő, elfogulatlan érdekképviselő a megyében, az Oktatási Minisztériumban. Van az oktatási jogoknak is biztosa, a kollégiumi szakmának érdekvédelme, van Kollégiumi Szövetség.

dr. Csapóné Fegyvári Zsuzsa biztató szavai is jólestek: „Ne kezdjünk búslakodni a nehézségeken, mutassuk meg szakmai tudásunkat!”

Az ő vágya, s nyilván mindannyiunkké; autonóm, szakmailag felkészült, innovatív kollégium, együttműködő, szakértő és felelős iskolai és gazdasági vezetéssel.

Jankó Cecília

*Mezőgazd. SzKI. Kollégiuma,
Piliscsaba*

KÖZLEMÉNY!

Köszönjük mindazoknak, akik adójuk 1%-át a velencei székhelyű InterColl Alapítványnak ajánlották fel. 1998 évben az így átutalt 68.134 forintot az alábbi célokra használtuk fel: tanulmányi ösztöndíjra 20.000.-, szociális segélyre 25.000.-, kulturális- és sportprogramok támogatására 10.000.-, a többi egyéb közhasznú célra (diákok tanulmányi kirándulásaira, vetélkedőire).

InterColl Alapítvány Kuratóriuma

Ha Mikulás, akkor elsős avatás

A Mikulás krampuszaival

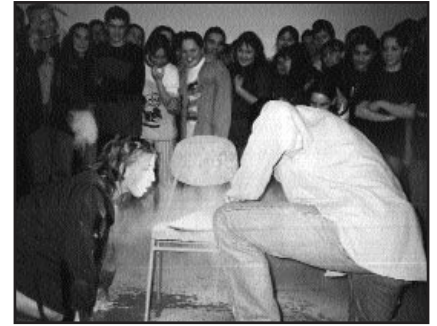
A „Hóizécske” című jelenet szereplői

Így van ez már 10 éve a kalocsai Hunyadi Kollégiumban, ahol a Mikulás nem csak ajándékot, hanem felejthetetlen élményt is hoz a puttonyába.

Az elsős diákok kis csoportokban vidám, tréfás jelenetekkel próbálják jókedvre deríteni a „Nagyszakállút”, ami áldott jó szívének köszönhetően mindig sikerül. A többiek lelkes szemlélői az eseménynek, ami az idén is nagyon hangulatos volt, mivel két órán át szórakoztak elsősök és felsősök egyaránt.

A közös produkciókon kívül tréfás ügyességi vetélkedőn is összemérték erejüket a leendő kollégiumi polgárok. Az est sikeréért a tantestület és a diákönkormányzat minden tőle telhetőt megtett, s ezért köszönet illeti őket.

Jómagam, mint Mikulás megígérem, hogy jövőre újra eljövök hozzátok, „hunyadi” kollégista diákok.

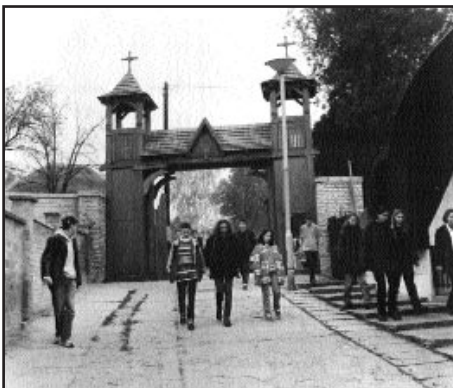
„Hull a pelyhes fehér liszt”

Papp László és krampuszai

Balázs Ildikó és csapata

Szolnokról a zselici dombokra

A dunaföldvári vár bejárata

A Szolnok Városi Kollégium 1. sz. tagintézménye, a Wesselényi Miklós Nemzeti Ifjúsági és Szabadidősport az Egészséges Életmódot Közalapítvány (NISZKA) pályázati úton nyert támogatásból tanulmányi kirándulást szervezett Kaposvárra. A két nap rengeteg élménnyel gazdagította a 20 diákot és négy tanárt. Autóbusszal indultunk Szolnokról, hogy meg se álljunk Dunaföldvárig, azonban a technika ördöge közbeszólt. A kényszerpihenő zsibbadt végtagjaink felfrissítésével telt el, majd folytattuk utunkat. A Dunántúlon elsőként a dunaföldvári várat tekintettük meg, melyen már meglátszott az idő vasfogának munkája, de a szépségéből mit sem vesztett. A várfal maradványairól

gyönyörű kilátás nyílt a Dunára.

Dunaföldvárt elhagyva Cece felé vettük az irányt, ahol a Csók István emlékházat tekintettük meg. A ház most múzeumként funkcionál. A kiállítás bemutatja a festőművész életét, munkásságát. A falakról szebbnél szebb festmények néztek le ránk, melyek a bútorokkal gyönyörű összhangot teremtettek.

A következő állomás Simontornya volt, ahol szintén „bevettük” a várat. Itt két állandó kiállítás látható, az egyik a vár renoválása során előkerült különböző tárgyakat, korsókat, fegyvereket és a vár történetét mutatja be, a másik Illyés Gyula életét, munkásságát öleli fel. Az erődítmény egyik tornyán látható két falba fűródött ágyúgolyó. Simontornya után kaposvári szálláshelyünk felé vettük az irányt, ahol az esti szabadprogram alatt megtekintettünk két templomot, a gyönyörűen kivilágított sétálóutcát. Külön érdekesség volt az amerikai katonák civil jelenléte, mivel Kaposvár mellett, Taszáron található az amerikai hadsereg magyarországi kihelyezett támaszpontja.

Másnap reggel Szennára utaztunk a falumúzeumba, ahol egész utcát építettek fel a különböző vagyoni helyzetű parasz-

A szennai református templomban

tok házaiból. A legrégebbi, de ma is masszívan álló lakóház 1836-ban épült. A skanzen református templomában egykoron Tildy Zoltánnak, Magyarország néhai köztársasági elnökének volt a házasságkötése. Szenna után Pécs következett, ahol megnéztük a székesegyházat és a főtéren álló törökkori dzsámit. A két nap során a novemberi időjárás végig kegyes volt hozzánk, a nap szikrázóan sütött, ezzel is kiemelve a dunántúli dombvidék szépségét, az őszi színekben pompázó fák varázsát.

A NISZKA útiköltségre nyert 150 ezer forintos támogatása a kaposvári mellett egy budapesti és egy egri tanulmányi kirándulás megszervezésére is futotta. A Kollégiumi Diákszövetség 18 ezer forinttal járult hozzá a programok megvalósításához.

Kókai Béla diákújságíró